

Snalaženje u vremenu i prostoru (5.-8. razred)

Autori su učitelji povijesti
Zadarske, Šibensko-kninske,
Splitsko-dalmatinske i
Dubrovačko-neretvanske
županije i viša savjetnica
L. Miletić (AZOO)

Snalaženje u vremenu i prostoru

7. i 8. razred

Učenik će moći:

pojasniti povijesne sadržaje uz pomoć povijesne karte;
stvoriti zaključke i predodžbe o prikazanom prostoru;
rekonstruirati tijek povijesnog događaja i njegovo trajanje;
smjestiti ljude, događaje i promjene u ispravna vremenska razdoblja;
pojasniti razlike i sličnosti između događaja u prošlosti i sadašnjosti;
odrediti karakteristična obilježja prošlih društava;
analizirati primjere promjene i kontinuiteta kroz različita povijesna razdoblja;
odrediti promjene unutar razdoblja i kroz razdoblja i smjestiti nova znanja u njihov povijesni kontekst;
izraditi crtu vremena (i grafikone) s različitim povijesnim aspektima ili usporednu tablicu zbivanja;
tematski **analizirati** događaje i **povezati** slične situacije kako bi došao do zaključaka o ljudima i događajima u prošlosti;
odrediti povijesne sadržaje na slijepoj karti.
koristiti vizualne i brojčane podatke na povijesnim i geografskim kartama, grafikonima, tablicama i drugim grafičkim prikazima.

Odličan:

- Točno i argumentirano razvrstava ljude, događaje i promjene u ispravna vremenska razdoblja (orijentacija unutar razdoblja i kroz razdoblja) i rekonstruira tijek i trajanje povijesnih događaja i promjena. Potpuno samostalno izrađuje točne i cjelovite crte vremena i usporedne tablice zbivanja. Opisuje, objašnjava i vrednuje sva važna obilježja prošlih društava i razdoblja. Donosi ispravne zaključke o promjenama i kontinuitetu unutar šireg povijesnog konteksta. Točno uočava te objašnjava povijesne sadržaje na povijesnoj karti i donosi zaključke. Samostalno i precizno određuje povijesne sadržaje na slijepim kartama.

Vrlo dobar:

-Točno razvrstava ljude, događaje i promjene u ispravna vremenska razdoblja (orijentacija unutar razdoblja i kroz razdoblja) i rekonstruira tijek i trajanje povijesnih događaja i promjena. Izrađuje točne crte vremena. Usporedne tablice zbivanja izrađuje uz pomoć nastavnika. Opisuje i objašnjava sva važna obilježja prošlih društava i razdoblja. Povremeno mu treba postavljati potpitanja. Donosi nepotpune zaključke o promjenama i kontinuitetu unutar šireg povijesnog konteksta. Točno uočava te objašnjava povijesne sadržaje na povijesnoj karti. Određuje povijesne sadržaje na slijepim kartama koji su gotovo uvijek točni.

Dobar:

-Većinu ljudi, događaja i promjena razvrstava u ispravna vremenska razdoblja (orijentacija unutar razdoblja i kroz razdoblja) i rekonstruira trajanje povijesnih događaja i promjena. Opisuje važna obilježja prošlih društava i razdoblja. Često mu treba postavljati potpitanja. Uočava primjere promjena i kontinuiteta unutar šireg povijesnog konteksta. Uz pomoć učitelja/nastavnika izrađuje crte vremena. Uočava većinu povijesnih sadržaja na povijesnoj

karti i uz pomoć učitelja/nastavnika donosi zaključke. Na slijepe karte unosi većinu traženog sadržaja.

Dovoljan:

-Površno razvrstava ljude, događaje i promjene u vremenska razdoblja (orijentacija unutar razdoblja i kroz razdoblja) i polovično određuje tijek i trajanje povijesnih događaja i promjena. Uz često postavljanje potpitanja učitelja/nastavnika i navođenja na odgovor, opisuje karakteristična obilježja prošlih društava i razdoblja. Ne uočava primjere kontinuiteta u širem povijesnom kontekstu. Ima poteškoća s orijentacijom u prostoru. Površno i s pogreškama uočava povijesne sadržaje na povijesnoj karti.

Nedovoljan:

-Unatoč potpitanjima i navođenju od strane učitelja nije odgovorio na većinu postavljenih pitanja. Nije usvojio ključne pojmove vezane uz kronologiju. Niti uz veliku pomoć učitelja ne opisuje karakteristična obilježja prošlih društava i razdoblja niti izrađuje najjednostavnije crte vremena. Ima problema pri pojašnjavanju razlika i sličnosti između događaja u prošlosti i sadašnjosti. Pogrešno uočava i interpretira povijesne sadržaje na povijesnoj karti i donosi nelogične zaključke bez razumijevanja.

Snalaženje u vremenu i prostoru

5. i 6. razred

Učenik će moći:

razlikovati prošlost, sadašnjost i budućnost;
izmjeriti i izračunati kalendarsko vrijeme;
upotrebljavati datume i rječnik koji se odnosi na tijek vremena (primjerice pr. Krista, poslije Krista, stoljeće, desetljeće...);
smjestiti značajna povijesna razdoblja u kronološki redosljed;
objasniti odnos između određenih datuma i relevantnog stoljeća;
rekonstruirati tijek povijesnog događaja i njegovo trajanje;
smjestiti ljude, događaje i promjene u ispravna vremenska razdoblja;
navesti primjere promjene i kontinuiteta kroz različita povijesna razdoblja;
opisati razlike i sličnosti između prošlosti i sadašnjosti;
izraditi crtu vremena s različitim povijesnim aspektima i usporedne tablice zbivanja (6. razred),
opisati sadržaj povijesne karte;
usporediti alternativne modele periodizacije;
objasniti povijesne sadržaje uz pomoć povijesne karte;
stvoriti zaključke i predodžbe o prikazanom prostoru;
odrediti povijesne sadržaje na slijepoj karti,
koristiti vizualne i brijčane podatke na povijesnim i geografskim kartama, grafikonima, tablicama i drugim grafičkim prikazima.

Odličan:

- Točno i argumentirano razvrstava ljude, događaje i promjene u ispravna vremenska razdoblja i rekonstruira tijek i trajanje povijesnih događaja i promjena. Potpuno samostalno izrađuje točne, raznovrsne i cjelovite crte vremena. Opisuje i objašnjava sva važna obilježja prošlih društava i razdoblja i dovodi ih u vezu sa sadašnjošću. Ispravno koristi datume i rječnik koji se odnosi na tijek vremena i uspješno se snalazi u računanju vremena. Donosi ispravne zaključke o promjenama i kontinuitetu unutar šireg povijesnog konteksta. Točno uočava te objašnjava povijesne sadržaje na povijesnoj karti i donosi zaključke. Samostalno i precizno određuje povijesne sadržaje na slijepoj karti.

Vrlo dobar:

-Točno razvrstava ljude, događaje i promjene u ispravna vremenska razdoblja i rekonstruira tijek i trajanje povijesnih događaja i promjena. Izrađuje točne crte vremena. Opisuje i objašnjava većinu važnih obilježja prošlih društava i razdoblja.

Povremeno mu treba postavljati potpitanja. Donosi nepotpune zaključke o promjenama i kontinuitetu unutar šireg povijesnog konteksta. Ispravno koristi datume i rječnik koji se odnosi na tijek vremena. Točno uočava te objašnjava povijesne sadržaje na povijesnoj karti. Na slijepim kartama unosi povijesne sadržaje koji su gotovo uvijek točni.

Dobar:

-Većinu ljudi, događaja i promjena razvrstava u ispravna vremenska razdoblja i rekonstruira trajanje povijesnih događaja i promjena. Opisuje važna obilježja prošlih društava i razdoblja. Treba mu postavljati potpitanja. Uočava primjere promjena i kontinuiteta unutar šireg povijesnog konteksta. Uz pomoć učitelja izrađuje crte vremena i mjeri i računa kalendarsko vrijeme. Uglavnom ispravno koristi datume i rječnik koji se odnosi na tijek vremena. Uočava većinu povijesnih sadržaja na povijesnoj karti i uz pomoć učitelja donosi zaključke. Na slijepe karte unosi većinu traženog sadržaja.

Dovoljan:

-Površno razvrstava ljude, događaje i promjene u vremenska razdoblja i polovično određuje tijek i trajanje povijesnih događaja i promjena. Uz postavljanje potpitanja učitelja i navođenja na odgovor, opisuje karakteristična obilježja prošlih društava i razdoblja. Ne uočava primjere kontinuiteta u širem povijesnom kontekstu. Ima poteškoća s orijentacijom u prostoru i računanjem vremena. Djelomično koristi datume i rječnik koji se odnosi na tijek vremena. Površno i s pogreškama uočava povijesne sadržaje na povijesnoj karti.

Nedovoljan:

-Unatoč potpitanjima i navođenju od strane učitelja nije odgovorio na većinu postavljenih pitanja. Nije usvojio ključne pojmove vezane uz kronologiju. Niti uz veliku pomoć učitelja ne opisuje karakteristična obilježja prošlih društava i razdoblja niti izrađuje najjednostavnije crte vremena. Ima problema pri pojašnjavanju razlika i sličnosti između događaja u prošlosti i sadašnjosti. Pogrešno uočava i interpretira povijesne sadržaje na povijesnoj karti i donosi nelogične zaključke bez razumijevanja.

